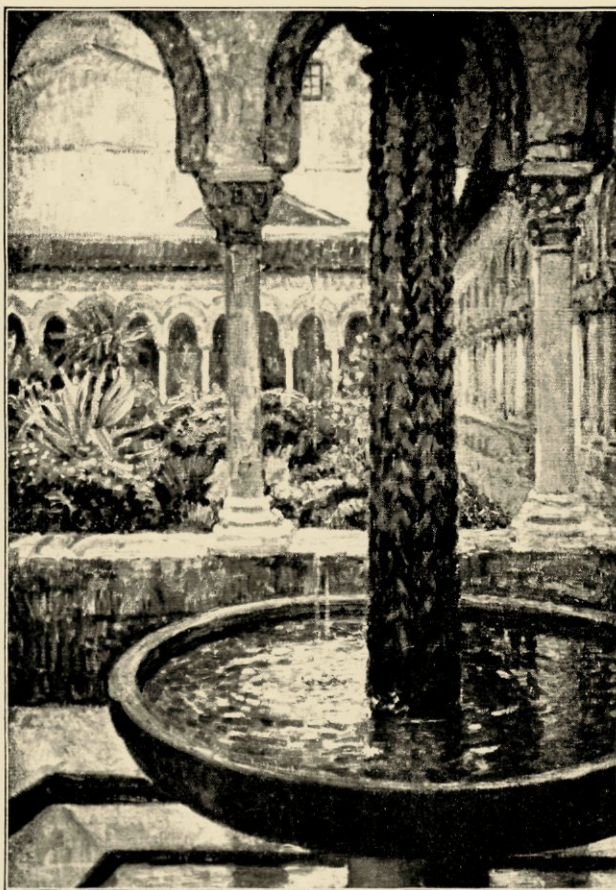

blijden koophandel, van luchtigen adel en verfinde hofkring, — omdat Gent de afgetrokken contemplatie omsloot van vele kloosters, en de harde nijverheid van stil-zwijgende werkers? Hoe 't weze: men laat er zijn geest niet gaan op gemakkelijk spel en 't drijven, doelloos, over den vijver eener liefelijke fantazij. Men bouwt er aan zijn gemoed gelijk de stroeve poorters bouwden aan Hallen en Gildehuizen. Men wordt er, in één woord, wijs.

Men krijgt er ook, van liever lede, Vormstijl, vermits ook hij is kontrool, natuurlijk — wij zagen 't — binnen elks physiologische grenzen, naar elks sensorieele wezenlijkheid.

Zal deze sensorieele wezenlijkheid echter niet, natuurlijkerwijze, zooniet gewijzigd, dan toch beteugeld worden binnen een architectonischen, binnen een constructieven tucht; bij hem vooral die, als George Minne, als Théo van Rijsselberghe, voor zijne ziel en voor zijne hersenen, eene bouwkundige opleiding heeft gehad?

Het bevestigde zich bij Minne van aanvang af, haast. Van Rijsselberghe zou eerst zoeken de Bevrijding uit de omsluitende werkelijkheid. Hij moest den vormings-weg gaan van elk Gentsch kunstenaar. De Bevrijding vond hij in het Impressionisme, vóór die bevrijding kwam in heel de Vlaamsche schilders-wereld, lang vóór ze bereikte het volk. In die Bevrijding leeren hierbijgaande platen hem u kennen.

KLOOSTER TE MONREALE (SICILIË).

* * *

Veel langer in Frankrijk, heeft sedert haast dertig jaren — sedert den kring der „XX”, die, nu zeventien jaar geleden, tien jaar al den kring der „Libre Esthétique” voorafging, — het Impressionistisch Luminisme in België, en meer bepaald in Vlaanderen, een schuchter wortelken geschoten, dat sterker en sterker werd, en binnen dien tijd wies tot machtigen boom. — Ik spreek met opzet van: impressionistisch luminisme. Want ten

onzent is het steeds — en het spreekt ter eere van onzen Levensstijl — minder om onmiddellijke natuur-impressie, dan om hare gerijpte uiting in licht, in atmosfeer, in ruimte, in kleurschakeering te doen geweest. De grootste onder de onzen hebben nooit nagelaten, zelfs de minste hunner schetsen te „situëeren”, samen te stellen, evenwichtig te componeeren. Zelf heb ik dikwijls Claus aan den trok gezien, mediteerend en zoekend. Bemerkt mij den haast-

klassieken opzet van Heymans' „Lente” in het Brusselsch museum, en, terzelfde zaal, de schrandere voorstelling in Rijsselberghe's „Strandwandeling”. Wie trouwens dezen laatste volgden door de tentoonstellingen der „Libre Esthétique” heen, weten, hoe angstvallig hij, op een teekening voor vergrooting bestemd, naar 't gezichts-middenpunt, naar de juiste plaats in de ruimte, naar het „moment” op de doekvlakte (want beweging, drastische plastiek, is één der